

Како до плаћеног приправничког стажа у правосуђу?

Неспорна је чињеница да је заинтересованост свршених правника за обављање приправничког стажа у правосуђу изузетно мала. Бројни су разлози за то, али се као најважнији свакако истиче неплаћени стаж приправника-волонтера. Међутим, још током студија вредни студенти могу себи да након дипломирања приуште плаћену праксу у правосуђу управо кроз програм Фонда за младе таленте - „Таленти у јавном сектору”.

Фонд за младе таленте,¹ у саставу Министарства науке, технолошког развоја и иновација Републике Србије, сваке године додељује стипендију „Доситеја” најбољим студентима завршних година основних, интегрисаних и мастер академских студија са високошколских установа чији је оснивач Република Србија. Као једна од уговорних обавеза, али веома значајна за грађење каријерног пута дипломираних правника, предвиђена је обавеза обављања плаћене стручне праксе у јавном сектору након дипломирања у трајању од најмање 3, а најдуже 9 месеци.

Ово је драгоцену прилика правницима да обављање свог приправничког стажа започну у суду или јавном тужилаштву, уз одговарајућу накнаду. Процедура за обављање праксе прво подразумева да стипендиста, након дипломирања, одабере установу/институцију у којој жели да обави праксу и поднесе молбу руководиоцу установе/институције да му се обављање исте омогући. Након пријема позитивног одговора, стипендиста обавештава Фонд за младе таленте који податке о установи/институцији, као и о стипендисти доставља Националној служби за запошљавање која сачињава тројни уговор о обављању плаћене праксе и исти доставља установи/институцији у којој ће стипендиста обавити праксу. Након тога, стипендиста отпочиње праксу оног дана који је наведен у уговору и након сваког месеца обављене праксе добија одговарајућу накнаду.

Ово може бити мотивација студентима који размишљају о обављању приправничког стажа у суду или јавном тужилаштву да вредно уче током студија,

¹ <https://fondzamladetalente.gov.rs/>, 17. фебруар 2025. године.

остварују изванредне резултате и високе оцене на испитима и на тај начин себи обезбеде престижну стипендију „Доситеја”, а потом и плаћену праксу у жељеном органу.

Друга могућност која дипломираним правницима заинтересованим за обављање приправничког стажа у суду или јавном тужилаштву стоји на располагању јесте конкурс Министарства правде за пријем судијских или јавнотужилачких приправника у радни однос на 3 године. Мана код овог конкурса јесте што се исти не расписује сваке године и што период расписивања конкурса није устаљен (некада буде у септембру, некада у новембру). Са друге стране, предности су свакако заснивање радног односа и добијање свих оних повластица које радни однос са собом повлачи (уплата пореза и доприноса за обавезно социјално осигурање, годишњи одмор у трајању од минимум 20 дана, право на плаћено одсуство и сл.). Конкурс се расписује за пријем судијских или јавнотужилачких приправника у судове или јавна тужилаштва на територији целе Србије, тако да сваки кандидат бира више судова и(ли) јавних тужилаштава за које ће конкурисати. Потребна документација наведена у конкурсном подноси се суду и(ли) јавном тужилаштву за које кандидат конкурише, те након провере благовремености и потпуности поднете документације Правосудна академија објављује контролне листе кандидата са подацима о кандидатима и органима за које су конкурисали. Након тога, кандидати полажу пријемни испит². Рангирање кандидата се врши на основу оствареног броја бодова са пријемног испита, као и бодова добијених на основу просечне оцене са студија, па се места приправника у судовима и јавним тужилаштвима попуњавају почевши од кандидата са највише остварених бодова.

Ова могућност је идеална за све оне који желе да буду судије или јавни тужиоци или да, независно од тога, приправнички стаж обаве у неком од ових органа и стекну драгоцену знање и вештине које ће им олакшати спремање и полагање правосудног испита и бављење било којом правничком професијом.

Несумњиво је да је потребно за време студија вредно учити и постизати изузетне успехе на студијама како би приступ овим погодностима био омогућен. Простора за унапређење положаја приправника свакако има, те је потребно системски радити на

² Програм пријемног испита: <https://www.pars.rs/public/inline-files/Program-prijemnog-ispita-za-sudijske-i-tuzilacke-pripravnike.pdf>, 17. фебруар 2025. године.

решавању проблема неплаћеног приправничког стажа и одговарајућим мерама подстицати младе правнике да закораче путем будућих судија или јавних тужилаца.

Датум објаве: 24.02.2025. године

*Сви текстови објављени на страници Правне теме на сајту Асоцијације судијских помоћника представљају лични став аутора и нужно не одражавају став Асоцијације судијских помоћника.